

Вахат О.І.

здобувач вищої освіти ступеня бакалавр ННІ
№3 НАВС

науковий керівник: **Гузенко Є.В.**, старший
викладач кафедри тактико-спеціальної
підготовки ННІ №3 НАВС, кандидат
психологічних наук.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ТА БЕЗПЕКИ ГРОМАДЯН ПІД ЧАС ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ТА ЗАТРИМАННЯ ЗЛОЧИНЦІВ В ГРОМАДСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ, МІСЦЯХ МАСОВОГО СКУПЧЕННЯ ЛЮДЕЙ ТА ЛІСОПАРКОВІЙ ЗОНІ

Серед головних завдань діяльності підрозділів поліції особливо слід підкреслити забезпечення особистої безпеки та безпеки громадян.

Повноваження поліції щодо забезпечення особистої безпеки громадян здійснюється через мережу заходів, які направлені на попередження загрози життю, здоров'ю, честі, гідності та майну громадян, що виникає внаслідок протиправних дій чи бездіяльності з боку будь-кого.

Заходи особистої безпеки під час проведення окремих дій із затримання злочинців і в інших екстремальних ситуаціях є також і основною функцією поліції.

Слід розглянути основні заходи забезпечення особистої безпеки під час переслідування та затримання злочинців в громадському транспорті, місцях масового скупчення людей та лісопарковій зоні. Адже затримання злочинців є одним із найважливіших елементів захисту суспільства від правопорушень та попередження злочинності.

Так, до підготовчих заходів для затримання злочинців в місцях масового скупчення людей відноситься створення сприятливих умов проведення комбінації: організація перекриття руху автотранспорту; видалення (під слухним приводом) із зони дії груп захоплення громадян, які там опинилися .

Іноді, навіть створюються штучні умови, які змусили б злочинців рухатися в потрібному напрямку, тим самим забезпечити успіх проведення комбінації без виробництва небажаного маневрування силами та засобами.

Також створюють так звані, групи оточення, які призначені для ізоляції певного району (ділянки) від напливу сторонніх громадян і проїзду транспортних засобів шляхом виставлення військових цепів, заслонів, контрольно-пропускних пунктів. Чисельність групи визначається загальною

протяжністю рубежу оточення з урахуванням напрямів зосередження основних зусиль .

Група оточення забезпечує «м'яку» ізоляцію району дій групи затримання, обмежує (у необхідних випадках) доступ громадян, приплив транспортних засобів, ізолює правопорушників, які намагаються проникнути в район оточення або приховано покинути його, веде спостереження і інформує осіб, керівних затриманням. У тих випадках, коли на місці затримання працюють співробітники поліції, проводять приховане спостереження взаємодіють з ними з метою забезпечення ефективності та безпеки проведення слідчої дії.

Успіх оперативно-тактичної комбінації з проведення затримання у громадських місцях забезпечують попередня підготовка і проробка комплексу заходів, скритність і маскуванню, оцінка вуличної ситуації під час виборів місця та способу дій під час затримання збройних злочинців, прийняття додаткових (екстрених) заходів для створення сприятливої обстановки щодо затримання та ін.

Щодо затримання злочинців в громадському транспорті, то специфіка його полягає в тому, що затримання злочинця, який пересувається на транспорті, рекомендується проводити після зупинки і виходу його з транспорту. У такому випадку спостереження доведеться виробляти за строго визначеними місцями вивантаження пасажирів і багажу .

Затримання злочинця, що прибуває на поїзді, ускладнюється значним простором, за яким необхідно вести спостереження, тобто потрібна участь оперативної групи значної чисельності. Тактично правильним вважається спостереження з трьох точок: з «голови» складу, з «хвоста» і центру поїзда.

Затримання злочинця, який пересувається на автомобілі, також доцільно здійснювати на залізничному переїзді з закритим шлагбаумом, на заздалегідь перекритою вулицею.

Під час руху транспорту обсяг вільного простору мінімальний і велика небезпека для оточуючих. Крім того, затримання в салоні літака, що знаходиться в повітрі може призвести до розгерметизації і аварії. У разі ж крайньої необхідності затримання підозрюваного захоплення слід виробляти, мінімізувавши небезпеку для сторонніх. У літаку після того, як злочинець пристебнете до крісла; в поїзді і на водному транспорті: в купе і каюті, зайнявши вільні місця членами групи захоплення під виглядом випадкових попутників. У разі невідомості конкретного місцезнаходження злочинця на транспорті, затримання треба проводити з використанням методу обходу, замаскувавши обхід, наприклад, перевіркою квитків або багажу .

Для забезпечення особистої безпеки під час затримання злочинця в лісовій місцевості, забороняється: при русі наступати на стовбури звалених

дерев, кущі; палити, користуватися освітлювальними приладами (ліхтарями), розмовляти, відправляти природні потреби; вести вогонь на шум і по цілях, які нечітко видно; рухатися при втраті візуального зв'язку з партнерами.

Для недопущення несвоєчасного виявлення групи рекомендується при проведенні пошуку тримати радіостанції вимкнутими. Бажано примусити злочинців вийти на відкриту та малолюдну місцевість, не дозволивши їм заховатися в парку, лісопосадці, житловому масиві тощо. При переслідуванні бути дуже уважним, оскільки, тікаючи, злочинці можуть викидати речі, документи, зброю, які їх компрометують. При переслідуванні злочинців працівники поліції повинні триматися один від одного на відстані 10–12 м. Від вогню злочинців треба відходити вліво та вперед.

Таким чином, проведенню розглянутих видів затримання передують організація спостереження за злочинцями та організація заходів щодо забезпечення особистої безпеки та безпеки громадян, які можуть опинитися в небезпечній ситуації, під час затримання злочинців.

Список використаних джерел:

1. Методичні рекомендації про дії працівників органів і підрозділів внутрішніх справ в типових та екстремальних ситуаціях – НАВС. 2013. : http://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/ad/pro_dii_pracivnuk.pdf.

2. Банах С. М. Тактико-спеціальна підготовка працівників ОВС України: навчальний посібник / С. М. Банах, В. Р. Булачек, І. С. Винярчук. – Львів: ЛДУВС, 2011. – 300 с.

3. Свірін М. О. Аналітичний огляд та вдосконалення організації проведення спеціальних операцій службами та підрозділами органів внутрішніх справ України в сучасних умовах / М.О. Свірін, В.П. Климчик, Я.М. Калашник, В.Л. Трасковський. – К.: НАВС України, 2000. — 56 с.

4. Проблеми забезпечення особистої безпеки працівників ОВС та представників громадських формувань під час охорони громадського порядку. – Донецьк, 2004. – 272 с.